

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Metody i techniki badań socjologicznych

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Praca socjalna		Cykl dydaktyczny 2023/24
Specjalność -		Kod zajęć 24PSOS.14P.06918.23
Jednostka organizacyjna Wydział Socjologii		Języki wykładowe polski
Poziom studiów studia pierwszego stopnia		Obligatoryjność Obowiązkowy
Forma studiów studia stacjonarne		Blok zajęciowy Przedmioty podstawowe
Profil studiów profil ogólnoakademicki		
Koordynator zajęć	Maciej Frąckowiak	
Prowadzący zajęcia	Maciej Frąckowiak	
Okres Semestr 3	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 30, Egzamin • Ćwiczenia: 30, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 4

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Przekazanie wiedzy z zakresu podstaw metodologicznych, założeń teoretycznych oraz praktycznego zastosowania ilościowych i jakościowych metod i technik badań socjologicznych
C2	Rozwinięcie zdolności wykorzystywania wiedzy z metod i technik badań socjologicznych w praktycznym zawodowym działaniu
C3	Rozwinięcie umiejętności doboru odpowiednich metod i technik badawczych w celu przeprowadzenia analizy konkretnego problemu społecznego, w tym – z wykorzystaniem triangulacji metod
C4	Wyrobienie umiejętności przygotowania raportu podsumowującego najważniejsze wnioski z badań empirycznych łączących podejście ilościowe i jakościowe
C5	Wyrobienie umiejętności planowania, organizowania i prowadzenia badań w zespołach zdaniowych

Wymagania wstępne

Pozytywna ocena z przedmiotu „Metodologia”

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy – Student/ka:			
W1	Posiada wiedzę na temat podstaw metodologicznych oraz założeń teoretycznych, a także zastosowania praktycznego podstawowych metod i technik badań socjologicznych	PSO_K1_W03	Kolokwium pisemne, Test
W2	Zna podstawowe elementy oraz etapy procesu badawczego i potrafi je zastosować w praktyce	PSO_K1_W03	Test, Projekt
W3	Definiuje podstawowe pojęcia z metod i technik badań socjologicznych w tym – ilościowych, jakościowych i mieszanych	PSO_K1_W03	Test
W4	Wie, jak zaplanować i zrealizować proste badania empiryczne, uwzględniające podejście ilościowe oraz jakościowe	PSO_K1_W03	Test, Projekt
Umiejętności – Student/ka:			
U1	Potrafi dobrać (w tym – połączyć) odpowiednie metody i techniki badań socjologicznych w celu przeprowadzenia analizy konkretnego problemu społecznego	PSO_K1_U03, PSO_K1_U09	Projekt
U2	Planuje i przeprowadza prezentację ustną swoich dylematów oraz dokonań badawczych na forum grupy, potrafi przy tym wykorzystać dedykowane oprogramowanie i aplikacje	PSO_K1_U04, PSO_K1_U07	Prezentacja multimedialna
U3	Opracowuje najważniejsze wnioski z badań empirycznych w zespole zadaniowym wykorzystując dedykowane oprogramowanie komputerowe	PSO_K1_U03, PSO_K1_U04, PSO_K1_U07	Projekt
Kompetencji społecznych – Student/ka:			

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
K1	Współpracuje w zespole	PSO_K1_K02, PSO_K1_K05	Projekt, Prezentacja multimedialna

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Cechy badań socjologicznych – istota, potencjał i ograniczenia badań ilościowych i jakościowych oraz strategii mieszanych.	W1, U1	Wykład
2.	Projektowanie badania socjologicznego – tworzenie problematyki badania	W1, W2	Wykład, Ćwiczenia
3.	Główne metody badań – wywiad, eksperyment i obserwacja	W1, W3	Wykład, Ćwiczenia
4.	Dobór próby i jego konsekwencje dla wnioskowania – próby w badaniach ilościowych i jakościowych	W1, W2, W3	Wykład, Ćwiczenia
5.	Wywiad – rodzaje wywiadów ilościowych i jakościowych: wywiady kwestionariuszowe i ankiety, wywiady pogłębione (indywidualne, grupowe) - zastosowanie, zasady prowadzenia, najczęstsze problemy	W1	Wykład, Ćwiczenia
6.	Eksperyment – założenia eksperymentów, schematy eksperymentalne i zasady doboru próby	W1	Wykład
7.	Obserwacja ilościowa i jakościowa: standaryzowanie obserwacji, etnografia oraz rejestracja zachowań	W1	Wykład, Ćwiczenia
8.	Etyka badań socjologicznych – kodeksy i wytyczne dotyczące relacji z badanymi, prezentacji wyników i postaw badaczy	W1, U1	Wykład
9.	Analiza i interpretacja danych ilościowych i jakościowych	W1, W2, U3	Wykład, Ćwiczenia
10.	Projektowanie i realizacja badania wybranego problemu w małych grupach	W2, W4, U1, K1	Ćwiczenia
11.	Opracowanie wniosków ze zrealizowanego badania w małych grupach	U3, K1	Ćwiczenia
12.	Prezentacja założeń i wyników projektów grupowych i dyskusja na ich temat	U2, K1	Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Dyskusja
Ćwiczenia	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Praca z tekstem, Metoda projektu, Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Test jednokrotnego wyboru składa się z dwunastu zamkniętych pytań testowych (po 1 punkcie za każde) i dwóch pytań otwartych (po 4 punktów za każde). Pytania dotyczą zagadnień omawianych na wykładach. Punktacja: 20-18 pkt – ocena bardzo dobra 17 pkt – ocena dobra plus; 16-15 pkt – ocena dobra; 14 pkt – ocena dostateczna plus; 13-11 pkt – ocena dostateczna; 10 i mniej – ocena niedostateczna (poprawka maksymalnie na ocenę dobrą).
Ćwiczenia	1. Obecność na zajęciach Dopuszcza się dwie nieobecności na zajęciach bez konieczności usprawiedliwienia. Trzecia i czwarta nieobecność oznacza indywidualną rozmowę z prowadzącym na temat zagadnienia przerabianego w czasie absencji (na dyżurze lub bezpośrednio po kolejnych zajęciach, ale nie później niż trzy tygodnie po nieobecności). Piąta nieusprawiedliwiona nieobecność skutkuje brakiem możliwości wzięcia udziału w kolokwium, a w konsekwencji niezaliczeniem przedmiotu. Osoby studiujące są zobligowane do pilnowania liczby swoich nieobecności. W razie przewlekłych chorób lub innych przypadków losowych, w interesie studenta leży kontakt z prowadzącym. 2. Przygotowywanie się do zajęć i aktywne w nich uczestnictwo Osoby studiujące są zobligowane do systematycznego zapoznawania się z zaproponowanymi tekstami, których spis znajduje się w sylabusie (a lektury są zeskanowane i umieszczone w MS TEAMS) oraz zaprezentowania satysfakcjonujących efektów dwóch prac grupowych (pilotaż ankiety, przeprowadzenie wywiadu). Z uwagi na to, że w trakcie zajęć realizować będziemy zadania przy wsparciu komputera, byłoby dobrze, gdyby przynajmniej jeden z członków grupy dysponował nim na zajęciach (jeśli nie będzie to możliwe – proszę o kontakt). Grupy projektowe zobowiązane są do bieżącej archiwizacji efektów prac w kanale zajęć (TEAMS). Wyjątkowo aktywne uczestnictwo w zajęciach może podnieść ocenę końcową o 0,5 stopnia. 3. Kolokwium Test jednokrotnego wyboru składa się z dwunastu zamkniętych pytań testowych (po 1 punkcie za każde) i dwóch pytań otwartych (po 4 punktów za każde). Pytania dotyczą zagadnień omawianych na zajęciach oraz przepracowanych tekstów. Punktacja: 20-18 pkt – ocena bardzo dobra; 17 pkt – ocena dobra plus; 16-15 pkt – ocena dobra; 14 pkt – ocena dostateczna plus; 13-11 pkt – ocena dostateczna; 10 i mniej – ocena niedostateczna (poprawka maksymalnie na ocenę dobrą); 4. Ocena końcowa zależy od: I - liczby zdobytych punktów na kolokwium (połowa oceny) 0-20 - zaprojektowania arkusza obserwacji, zaprojektowania i pilotażu narzędzia do badania sondażowego, oraz zaprojektowania narzędzia i pilotażu narzędzia wywiadu jakościowego 0-10 - grupowej prezentacji wniosków po pilotażu 0-10 (w przypadku wahania się oceny) indywidualnej aktywności studenta/studentki w czasie zajęć. Łącznie można zdobyć 40 punktów 37-40 bdb 35-36 db+ 30-34 db 27-29 dst+ 21-26 dst

Literatura

Obowiązkowa

1. Angrosino, M., Badania etnograficzne i obserwacyjne, Warszawa, 2010
2. Babbie, E., Badania społeczne w praktyce, Warszawa 2013
3. Jemielniak, D., (red.) Badania jakościowe, tom I i II, Warszawa 2012
4. Kvale S. (2010). Prowadzenie wywiadów. Warszawa: PWN
5. Flick U. (2008). Projektowanie badania jakościowego. Warszawa: PWN

Dodatkowa

1. Babiński, G., Wybrane zagadnienia z metodologii socjologicznych badań empirycznych, Kraków 1980
2. Mayntz, R., Holm, K., Hubner, P. (red.), Wprowadzenie do metod socjologii empirycznej, Warszawa 1985
3. Sztabiński, P.B, Sawiński, Z., Sztabiński, F. (red.), Fieldwork jest sztuką, Warszawa 2005

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	30
Ćwiczenia	30
Czytanie wskazanej literatury	10
Przygotowanie projektu	10
Przygotowanie raportu	10
Przygotowanie prezentacji multimedialnej	5
Przygotowanie do egzaminu	15
Przygotowanie do zaliczenia	10
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 120
Liczba punktów ECTS	ECTS 4

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
PSO_K1_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do podejmowania aktywności w grupach i w instytucjach z zachowaniem zasad przedsiębiorczości i uwzględnieniem wrażliwości społecznej
PSO_K1_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do twórczego wykonywania ról zawodowych i odpowiedzialności za wykonywane zadania
PSO_K1_U03	Absolwent/ka potrafi opracowywać strategiczne dokumenty i projekty socjalne służące profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych
PSO_K1_U04	Absolwent/ka potrafi skutecznie komunikować się w sytuacjach zawodowych, w tym również w sytuacjach niestandardowych, konfliktowych i kryzysowych
PSO_K1_U07	Absolwent/ka potrafi posługiwać się oprogramowaniem komputerowym i aplikacjami internetowymi niezbędnymi w wykonywaniu ról zawodowych
PSO_K1_U09	Absolwent/ka potrafi pozyskiwać różnorodne dane empiryczne oraz korzystać ze wybranych metod i źródeł naukowych z przestrzeganiem zasad procesu badawczego w naukach społecznych w szczególności w socjologii
PSO_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu pojęcia, koncepcje teoretyczne, podstawy metodologiczne oraz najważniejsze wyniki badań obszarów stanowiących podłoże i otoczenie pracy socjalnej oraz zna i rozumie podstawowe źródła literaturowe tego obszaru wiedzy